

■ ()

نگرش امام خمینی ()

به اعجاز قرآن

دکتر احمد عابدی^۱

چکیده

. « » « » « »

.

.()

کلیدواژه ها:

()

()

اعجاز یا تحدی قرآن

« » .

« »

() .() :

« »

:

() () .

) .

() (... *

() () .

() () .

() (... *

() (...) .

() () .

() (...) .

() :

قرآن کریم، خود در چند جا معجزه بودن خود را به تمام بشر در تمام دوره ها اعلان کرده است و عجز
جمع بشر را، بلکه تمام جن و انس را از آوردن به مثل خود ابلاغ کرده. امروز ملت اسلام همین نشانه
خدا را در دست دارند و به تمام عائله بشری از روی کمال اطمینان اعلان می کنند که این نشانه
پیغمبری نور پاک محمد است، هر کس از دنیای پر آشوب علم و دانش، مثل او را آورد ما تسلیم او
می شویم و از گفته های خود برمی گردیم. ()

:

مقصود از معجزه، نشانه ای است که به واسطه آن ما پی ببریم که حرف های این شخص مدعی
پیغمبری از مغز بشری خود نیست و گفتارهای او پندارهایی از پیش خود نیست و آن چه می گوید
گفته های خداست که آفریدگار ما و جهانیان است و موافقت و اطاعت آن لازم است به حکم عقل و
مخالفت آن موجب زیان های دو جهان است. عقل فطری خدا داد هر کس حکم می کند که قبول کردن
هر دعوائی، بی دلیل و برهان روا نیست و کسی که بی دلیل چیزی را قبول کند از فطرت انسانیت
خارج است ... ()

اعجاز قرآن در چیست؟

» :

() «

» :

() «.

(

()

« » « » :

()

()

()

()

()

« » :

()

()

:

)

(

...

» :

) «.

(

وجوه اعجاز قرآن

۱. نظریه صرفه

۶. نظریه موسیقی یا آهنگ

() .

۷. تصویر فنی

۸. جامعیت قرآن در امور مدنی، حقوقی و اخلاقی

...

۹. اعجاز در قانونگذاری و تشریح

:

۱۰. اعجاز عددی

۱۱. اعجاز واژه های قرآنی

۱۲. اعجاز معنایی

() (...)
() . ()
() . ()

۱۳. اعجاز در هدایت

() . ()

...):

() . (...)

۱۴. تحدی در قوت استدلال

() (...)

« »

بالاترین وجه اعجاز قرآن

()

:

این کتاب عزیز در محیطی و عصری نازل شد که تاریک‌ترین محیط و عقب‌افتاده‌ترین مردم در آن زندگی می‌کردند و به دست کسی و قلب الهی کسی نازل شد که زندگی خود را در آن محیط ادامه

می داد، و در آن حقایق و معارفی است که در جهان آن روز - چه رسد به محیط نزول آن - سابقه نداشت، و بالاترین و بزرگ ترین معجزه آن، همین است؛ آن مسائل بزرگ عرفانی که در یونان و نزد فلاسفه آن سابقه نداشت و کتب ارسطو و افلاطون، بزرگ ترین فلاسفه آن عصرها، از رسیدن به آن عاجز بودند و حتی فلاسفه اسلام که در مهد قرآن کریم بزرگ شدند و از آن استفاده ها نمودند به آیاتی که به صراحت زنده بودن همه موجودات جهان را ذکر کرده، آن آیات را تأویل می کنند، و عرفای بزرگ اسلام که از آن ذکر می کنند همه از اسلام اخذ نموده و از قرآن کریم گرفته اند، و مسائل عرفانی به آن نحو که در قرآن کریم است در کتاب دیگر نیست. ()

() .

:

عظمت اسلام و قرآن و بزرگی بزرگان اسلام به قانون های راست و درست و معارف و حقایق بلند پایه آنها و تربیت ها و تعلیم های خردمندانه آنهاست که کفیل سعادت ابدی و نورانیت همیشگی هستند و عهده دار زندگی این جهان و آن جهان هستند. ()

قرآن برای همین آمده است که تربیت کند انسان ها را. ()

قرآن، کتاب انسان سازی است، می خواهد انسان درست کند ... پیغمبر () می خواست همه مردم را علی بن ابی طالب کند ولی نمی شد و اگر بعثت پیغمبر () هیچ ثمره ای نداشت الا وجود علی بن ابی طالب و وجود امام زمان () این هم توفیق بسیار بزرگی بود. اگر خدای تبارک و تعالی پیغمبر را بعثت می کرد برای ساختن يك همچو انسان های کامل، سزاوار بود. لکن آنها می خواستند که همه آن طور بشوند، آن توفیق حاصل نشد. ()

قرآن، کتاب تربیت انسان است. ()

هر کس قرآن را آن طور که هست بفهمد و به آن عمل کند، افضل از تمام موجودات می شود؛ مثل پیامبر. ()

:

قرآن شریف به قدری جامع لطائف و حقایق و سرایر و دقایق توحید است که عقول اهل معرفت در آن حیران می ماند، و این اعجاز بزرگ این صحیفه نورانیه آسمانی است؛ نه فقط حسن ترکیب و لطف بیان و غایت فصاحت و نهایت بلاغت و کیفیت دعوت و اخبار از مغیبات و احکام و اتقان تنظیم عائله و امثال آن، که هر يك مستقلا اعجازی فوق طاقت و فارق عادت است؛ بلکه می توان گفت این که قرآن شریف معروف به فصاحت شد و این اعجاز در بین سایر معجزات مشهور آفاق شد برای این بود که در صدر اول، اعراب را این تخصص بود و فقط این جهت از اعجاز را ادراک کردند و جهات مهمتری که در آن موجود بود و جهت اعجازش بالاتر و پایه ادراکش عالی تر بود اعراب آن زمان ادراک نکردند.

الان نیز آنهایی که هم افق آنها هستند جز ترکیبات لفظیه و محسنات بدیعیه و بیانیه چیزی از این لطیفه الهیه ادراک نکنند، و اما آنهایی که به اسرار و دقایق معارف آشنا و از لطایف توحید و تجرید باخبرند وجهه نظرشان در این کتاب الهی و قبله آمالشان در این وحی سماوی همان معارف آن است و به جهات دیگر چندان توجهی ندارند. ()

()

جامعیت قرآن از معجزات آن است

:

و باید دانست که در این کتاب جامع الهی، به طوری این معارف، از معرفة الذات تا معرفة الافعال، مذکور است که هر طبقه به قدر استعداد خود از آن ادراک می کنند؛ چنانچه آیات شریفه توحید و خصوصاً توحید افعال را علماء ظاهر و محدثین و فقهاء طوری بیان و تفسیر می کنند که به کلی مخالف و مابین است با آن چه اهل معرفت و علماء باطن تفسیر می کنند و نویسنده هر دو را در محل خود درست می داند؛ زیرا که قرآن شفای دردهای درونی است و هر مریض را به طوری علاج می کند... برای هر يك از طبقات علماء ظاهر و باطن، طوری شفای امراض است و در عین حال که بعضی آیات شریفه، مثل آیات اول حدید و سوره مبارکه توحید، به حسب حدیث شریف کافی، برای متعمقان از آخر الزمان وارد شده، اهل ظاهر را نیز از آن بهره کافی است، و این از معجزات این کتاب شریف و از جامعیت آن است. ()

:

مقصود ما آن است که راه استفادۀ از این کتاب شریف را - که تنها کتاب سلوک الی الله و یکتا کتاب تهذیب نفوس و آداب و سنن الهیه است و بزرگ ترین وسیله رابطه بین خالق و خلق و عروة الوثقی و

حبل المتین تمسك به عزّ ربوبیت است - باید به روی مردم مفتوح نمود. علما و مفسرین، تفاسیر فارسی و عربی بنویسند و مقصود آنها بیان تعالیم و دستورات عرفانی و اخلاقی و بیان کیفیت ربط مخلوق به خالق و بیان هجرت از دارالغرور به دارالسرور و الخلود باشد، به طوری که در این کتاب شریف به ودیعت گذاشته شده. صاحب این کتاب، سکاکی و شیخ نیست که مقصدش جهات بلاغت و فصاحت باشد، سببویه و خلیل نیست تا منظورش جهات نحو و صرف باشد، مسعودی و ابن خلکان نیست تا در اطراف تاریخ عالم بحث کند. این کتاب چون عصای موسی و ید بیضای آن سرور یا دم عیسی که احیاء اموات می کرد نیست که فقط برای اعجاز و دلالت بر صدق نبی اکرم آمده باشد، بلکه این صحیفه الهیه کتاب احیاء قلوب به حیات ابدی علم و معارف الهیه است. این کتاب خدا است و به شئون الهیه - جل و علا - دعوت می کند. ()

()

) .

(

()
)

(

نتیجه

